

Movab har kalkat vatten och marker sedan 1978 och tillhör fortfarande branschens främsta entreprenörer

Stororder från Värmland i hård konkurrens!

Movab befäster sin ställning på doseraremarknaden genom en stororder från Värmlands Kalkningsförbund. Ordern innebär installation av nya datorövervakade våtdoserare till Musån och Lövån i Hagfors kommun.

I offerten ingår att de uttjänade doserarna rivs och återvinns och att nya Tomaldoserare med 120 ton resp 80 tons silor byggs på samma plats. Tävlan om ordern var denna gång Movab och NCC i samarbete med Fagrell. Movabs pris var ungefär hälften av konsortiets.

– De gamla doserarna är från slutet av 1980-talet, så nu var det dags att byta ut dem mot moderna, effektivare anläggningar. Movabs anbud var klart gynnsammast, säger Ingrid Tidemalm på Värmlands kalkningsförbund, som omfattar majoriteten av kommunerna i länet.

Även Värmland, som tillhör de mest försurningsdrabbade länen, har fått känna av nedskärningarna. På två år har anslaget minskat med två miljoner till 23 totalt.

Inget uppdrag finns

– Inte alls bra. Naturens behov är fortfarande större än så, säger Ingrid Tidemalm. Naturvårdsverket påstår sig ha uppdrag från regeringen att skära ned på kalkningen. Men jag har kollat... och så är det inte alls!

Movab har under 2000-talet tagit hem samtliga kommunala doserarentreprenader bl.a. till Örnsköldsvik, Ludvika, Mora/Orsa, Nybro, Ljungby, Halmstad, Varberg, Dals Ed, Leksand, Umeå, Nordmaling, Skellefteå och Kumla samt Jämtlands län.

Ingrid Tideman, Värmlands kalkningsförbund.

2009 blev ett spännande år

Efter turbulensen 2008 var det nog åtskilliga, som med ängslan såg fram emot vad 2009 skulle komma att föra med sig. För många i sjökalkningsbranschen har året handlat mycket om den nya kalkhandboken och Naturvårdsverkets ambitioner att dra ned på kalkningen.

Många kommuner är oroliga för att de inte skall klara att hålla försurningen stängin. Vi är faktiskt på väg mot en halvering av kalkvolymer jämfört med slutet av 1990-talet.

Men Movab fortsätter att tänka framåt. För att kompensera för bortfallet söker vi andra områden där vi har kunskap och kan sysselsätta våra entreprenörer/ägare. Vi har t ex spridit tusentals ton kalk i nedlagda brunkolsbrott i Tyskland. Vi kan leverera och sprida lekgrus med helikopter. Byta ut eller gradera upp doserare är ett annat område där vi jobbar framgångsrikt.

Fr. v. Irène Widerberg, Göran Lilja, Lars Argelius och Kjell Hallin

Även om 2009 varit onödigt spännande ser vi med tillförsikt framåt och hoppas att kalkningen skall få fortsätta i den omfattning som naturen kräver. Move on...

Kjell Hallin
Kjell Hallin

BIOTOPICS

Värmlands kalkningsförbund är den största enskilda beställaren av kalkning i landet och Torsby i norra delen av länet är den kommun i Sverige, som har den mest omfattande verksamheten inom kalkningen.

Sedan 2004 arbetar Sverige efter EUs ramdirektiv för vatten genom de fem vattenmyndigheterna. Arbetet bedrivs i 6-årscykler och den första avslutas nu i december 2009. Nästa cykel pågår till 2015 och då skall alla svenska vatten ha uppnått god status, enligt planen.

Det här är första numret av informationsbladet Moving on från oss på Movab. Vår tanke är att återkomma så snart vi har något annat intressant att berätta. Så håll utkik i brevsörden även nästa år!

Spåren efter brotten utplånas

Ryktet om Movabs erfarenhet har spritt sig i övriga Europa! För två år sedan fick bolaget en förfrågan om kalkning av försurade vatten i sydöstra Tyskland.

Sjöarna är egentligen vattenfyllda dagbrott från avslutad brunkolsbrytning. Vattnen uppvisar inga eller mycket små tecken på liv, men tyska myndigheter har en vision om livskraftiga miljöer med förutsättningar för rekreation och turism med bostäder, marinor m m.

Det är inte tillåtet att släppa vatten ur sjöarna på grund av den dåliga kvaliteten och detta har medfört att vattennivån idag har stigit till alldeles för hög nivå. Detta har i sin tur påverkat bostäder kring vattnen som fått grunder söndervittrade och armering förstörda.

Många försök

Kunden, LMBV (Lausitzer und Mitteldeutsche Bergbau-Verwaltungsgesellschaft GmbH), har länge provat olika farkoster och metoder för att hitta en effektiv metod att höja pH-värdet. Likhetererna med kalkningen i Sverige för 30 år sedan är många.

En förutsättning för Movab att få delta i projektet har varit huvudentreprenören Rheinkalk GmbH samt lokala entreprenörer. Movab upptäckte tidigt vikten av att vara lokalt förankrat och därför bildades Movab-D GmbH tillsammans med utvalda nyckelpersoner och intressenter.

Tung byråkrati

Den byråkratiska processen före kalkningen var väldigt omfattande med stämplat och intyg, stämplat och tillstånd och ännu fler stämplat. All teknisk dokumentation skall redovisas på skruv- och mutternivå och den processen tog ungefär ett år. Ibland undrade medarbetarna faktiskt om någon drev med dem och om EUs regelverk verkligen gäller i Tyskland.

I december 2008 skulle alla tillstånd vara klara och ett första test planerades med Br Allerts båda Brahe-båtar. När de väl var på plats visade det sig att kunden inte hade godkänt den sjösättningsramp som byggts av en lokal entreprenör... så det var bara att åka hem och fira jul.

I februari 2009 var felen åtgärdade. En första kalkning genomfördes under våren med en kombination av kalkstensmjöl och släckt teknisk kalk. I juni var pH-målet 8 uppnått. Under hösten har sjön kalkats ytterligare två gånger. Nu väntar Movab med spännt intresse på kundens utvärdering inom kort.

Oavsett om eller hur den tyska marknaden utvecklar sig har Movab nyvunna erfarenheter genom detta testprojekt... och kan konstatera att kalkningsverksamheten i Sverige ligger väldigt långt före.

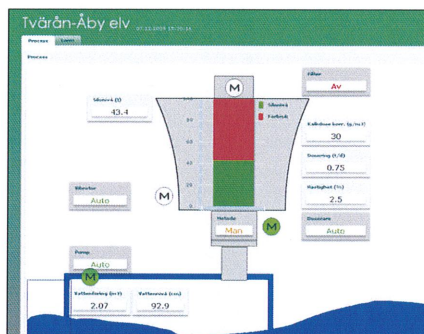
Återställning från luften

Ibland räcker det inte med kalkning för att få ordning på ett försurat vattendrag. När vattenkemin justerats upp kan ytterligare åtgärder behövas för att få ett levande vatten.

Det kan exempelvis vara undanröjande av vandringshinder som fördämningar eller vägtrummar. Eller utläggning av sten och nya lekbottenar i rensade vattendrag, som är en förutsättning för t ex. öringens reproduktion. Grus blandat med kalkstenskross ger en lekbotten med något högre pH-värde.

Pengar kan sparas

Movab kan leverera kalkstenskross i olika fraktioner i vattendraget med hjälp av helikopter. Och kan det ske i samband med annan kalkning i närheten sparas pengar i form av etablering.

Koll på läget dygnet runt

I kalkningens barndom var doserare enkla mekaniska anläggningar, som matade ut doserna med hjälp av det rinnande vattnet. Hur mycket kalk som behövde spridas reglerades i princip enbart med hjälp av kalkfraktionerna, enligt formeln ”mycket surt = mindre

fraktioner” o s v. Det kunde skapa variationer i pH-värdena, exempelvis vid surstötter vår eller höst.

Idag är teknikläget helt annorlunda. För att doserarna skall utnyttjas optimalt krävs bra driftövervakning, Minimikrav är flödesmätning, avbrottslarm och kontroll av siloinnehåll. Övervakningssystemet skall därtill vara lätt att kommunicera med från kontoret.

Sofistikerade system

Movab erbjuder idag två system, ett Sverigeutvecklat, som baseras på Collectric-teknik och nås via uppringt modem. Norska Miljökalk har utvecklat Mika Com, ett nytt webbaserat system som kan nås från vilken dator som helst.

Båda systemen är väl utprovade och driftsäkra. Det är behoven som styr vilket system som väljs. Operatören vid sin datorskärm får, dygnet runt om så önskas in alla data som behövs för eventuella justeringar... och ibland sköter datorn det själv inom de riktvärden som programmerats in.